

РЕШЕНИЕ

№ 3756

гр. София, 08.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 30.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **4791** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 118, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на Д. П. С., чрез адв. М. Ел-Т. - САК, срещу Решение № 1040-21-316/21.04.2022 г. на Директора на Териториално поделение (ТП) на НОИ - С. град, с което е отхвърлена жалба с вх. № 1012-21-501 от 25.03.2022 г., срещу Разпореждане № О-21-999-00-000153797/03.08.2021 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО.

Жалбоподателката обжалва решението, като моли същото да бъде отменено като неправилно, необосновано и незаконосъобразно. Счита, че неправилно административния орган е достигнал до извод за липса на търговска дейност от дружеството „Еко Про Груп“ ЕООД. Излага доводи, че жалбоподателката е полагала труд по сключен трудов договор.

В съдебно заседание, Д. С., чрез адв. Д. и адв. А. поддържат жалбата. Молят да се отмени оспорвания административен акт. Претендират присъждане на разноски по делото.

Ответникът – Директорът на ТП на НОИ- С. град, чрез процесуалния си представител юрк. П. оспорва жалбата като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София – град, III отделение, 62 – ри състав, след като взе предвид наведените от страните доводи и се запозна със приетите по делото писмени

доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

За Д. П. С. е представено в ТП на НОИ - С.-град, чрез осигурител „Еко про груп” ЕООД с ЕИК[ЕИК] Удостоверение по Приложение № 10 към Заявление- декларация за изплащане на парично обезщетение при бременност и раждане на основание чл. 50, считано от 06.01.2020 г.

Съгласно чл. 48а от КСО осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение за бременност и раждане вместо трудово възнаграждение за времето на отпуск поради временна неработоспособност и при трудоустрояване, ако имат 12 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск. Следователно за придобиване на право на парично обезщетение за бременност и раждане е необходимо към датата на настъпване на риска едновременно да са налице две законови предпоставки, а именно:

1/ лицето да е осигурено за този риск и

2./ да има 12 - месеца осигурителен стаж като осигурено за този риск.

По силата на чл. 54к от КСО отпускането и изчисляването на паричните обезщетения за временна неработоспособност, трудоустрояване, бременност и раждане и за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и помощите от държавното обществено осигуряване се извършват въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и чл. 33, ал. 5, т. 12, както и на данните, декларирани в подадените документи за изплащане на обезщетенията и помощите от държавното обществено осигуряване при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

Разпоредбата на чл. 1, ал.2 от НПОПДОО определя, че преценката на правото и определянето на размера на паричните обезщетения и помощите по ал. 1 се извършва въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО, данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им, приети по реда на Наредбата за реда за представяне в Националния осигурителен институт на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им, приета с Постановление № 241 на Министерския съвет от 2014 г. (ДВ, бр. 67 от 2014 г.), като се използват и данните от регистъра на осигурителите и самоосигуряващите се лица, регистъра на приходите от осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване, регистър „Трудови договори”, регистър „Пенсии”, регистър „Трудови злополуки”, регистър „Професионални болести”, регистър „Парични помощи за профилактика и рехабилитация” и от регистър „Парични обезщетения и помощи от ДОО”, както и данните от удостоверенията по чл. 8,9 и чл. 11, ал. 1 и 2.

С оглед установяване на осигурителните права на лицето, е извършена проверка на данните от информационната система на НОИ, в Регистъра на трудовите договори и Регистъра на осигурените лица (Р.). Установено е, че за Д. П. С. са налични записи за подадено на 29.01.2019 г. от осигурител „Еко про груп” ЕООД уведомление за сключен на 29.01.2019 г. безсрочен трудов договор по чл. 67, ал. 1, т. 1 от Кодекс на труда (КТ).

Проверката от органите на НОИ е възложена с оглед констатирано невнасяне на осигурителни вноски за лицата, за които от „Еко про груп” ЕООД в регистъра на трудовите договори на НАП са подадени уведомления за сключени трудови договори с дружеството и са подавани данни по чл. 5, ал. 4 от КСО в регистъра на осигурените лица (Р.), въз основа на които са изплащани парични обезщетения за временна неработоспособност. Н. на осигурителни вноски налага извършване на проверка за установяване дали такива са били дължими.

Установените от контролния орган факти и обстоятелства при извършената проверка по разходите на ДОО са обективирани в Констативен протокол № KB-5-21-00966916/22.07.2021 г. и са релевантни при преценка на правото на парично обезщетение, тъй като касаят осигурителния статус на жалбоподателката към настъпване на осигурителния риск.

По данни от протокола е установено, че дружеството „Еко про груп“ ЕООД е вписано в Търговския регистър на 26.02.2018 г. като еднолично дружество с ограничена отговорност, с адрес на седалището в [населено място], район „М. 2“, [улица], магазин № 9 и с едноличен собственик и управител А. Б. Г.. Към момента на проверката дружеството е със статус „развиващ дейност“ като е констатирано, че по партидата му в Търговския регистър - обявени активи - липсват данни за обявени годишни финансови отчети за извършвана дейност.

По данни от „Справка за декларираните в „Персонален Регистър“ и внесените в „Приходи“ суми и разликата между тях помесечно (по фонд и параграф)“ се установява, че за периода от м.03.2018г. до м.05.2021 г. невнесените осигурителни вноски са в общ размер на 69 922,22 лв.

Във връзка с образуваната проверка и с оглед установяване на факти и обстоятелства относно реално извършваната от „Еко про груп“ ЕООД стопанска дейност, с писмо изх. № 1043-21- 1471#4/13.04.2020 г. до ТД на НАП С. е изискана информация и налична документация относно упражняваната от дружеството търговска дейност по смисъла на Търговския закон, респективно имало ли е необходимост от наемане на лица по трудови правоотношения и извършвали ли са те трудова дейност, за която да подлежат на осигуряване по реда на КСО.

От предоставената от ТД на НАП - С. с писмо с вх. № 1043-21-1471#5/15.05.2020 г. информация и документи от извършени проверки, за дружество „Еко про груп“ ЕООД са установени следните факти и обстоятелства:

За периода 2018 г. - 2019 г. дружеството няма подадени годишни данъчни декларации по чл. 92 от ЗКПО, няма данни за регистрирано фискално устройство, няма регистрирани обороти за периода от 2018 г. до момента на проверката. Няма данни за регистрирани търговски обекти. За периода от 03.2018 г. до 02.2020 г. данните по чл. 5, ал. 4 от КСО са подавани с квалифициран електронен подпис /КЕП/ по електронен път, чрез ползване на електронните услуги, предоставяни от НАП с КЕП. Във връзка с констатирани данъчно-осигурителни задължения на дружество „Еко про груп“ ЕООД има образувано изпълнително дело №[ЕИК]/2018 г. при публичен изпълнител при НАП. В хода на проверката не са представени договори за търговска дейност, фактури, касови книги доказателства за извършвана от дружеството търговска дейност за периода от 2018 г. до 2021г.

Съгласно данните в Информационната система на НОИ, от осигурителя са подадени уведомления по чл. 62, ал. 5 от КТ за сключени трудови договори с 25 лица. Към момента на проверката осем от правоотношенията не са били прекратени. В тази връзка от компетентните контролни органи на ТП на НОИ е прието, че осигурителят е подавал данни по чл. 5, ал. 4 от КСО за лица по трудови правоотношения за периода от 2018 г. до 2021 г. без правно основание.

При извършената проверка в информационната система на НОИ, е установено, че за А. Г. няма декларирано начало на дейност и осигуряване в качеството му на управител на „Еко про груп“ ЕООД. За същия, чрез трето дружество, в качеството му на лице, полагащо труд, е код за вид осигурен „01“, се визуализират подадени данни

по чл. 5, на минималните осигурителни прагове на длъжност „товарачи и разтоварачи магазин“, „общ работник строителство сгради“, „общ работник в промишленост заведение за бързо хранене“. Към настоящия момент за лицето се подават данни по чл. 5, ал. 4 от КСО от осигурителя „Ей Би Джи Кетъринг“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] с вид осигурен „12“, на която Г. също е едноличен собственик и управител.

Адресът по седалище на дружество „Еко про груп“ ЕООД е посетен от контролен орган на ТП на НОИ - С.-град, за което е изготвен Протокол за посещение с № ПТ-5-21- 00769024\05.06.2020 г., но контакт с управителя или упълномощено от него лице не е осъществен. Установен е контакт с лице от съседното помещение, което е „Траурна агенция“, като същото е уведомило, че дружеството е извършвало дейност по почистване на офиси и домове, изпиране на мека мебел и други. Магазин № 9, в който „Еко про груп“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] са извършвали дейност, по думите на свидетелката е празен и заключен, а дружеството са е преместило на друг адрес.

С писмо изх. № 1043-21-1471#33/29.06.2020 г. до Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ е изискано извършване на проверка по компетентност и становище, относно извършването на трудова дейност от наетите лица чрез осигурителя „Еко про груп“ ЕООД.

С писмо вх. № Ц1030-21-785/13.08.2020 г., от ИА „Главна инспекция по труда“ уведомяват, че работодателят „Еко про груп“ ЕООД, е търсен от контролните органи на дирекцията на адреса на седалището на дружеството в [населено място], район „М.“, [улица], магазин 9, но не е бил осъществен контакт с управителя или с лице, което да го представлява.

Въз основа на гореизложените факти и обстоятелства, установени при извършената проверка и предвид установената липса на икономическа дейност на дружеството и съответно липсата на доказателства за упражняване на трудова дейност от лицата, за които в регистъра на трудовите договори и регистъра на осигурените лица има подадени данни, е прието, че за тези лица не е възникнало осигурително правоотношение, поради което декларираните данни по чл. 5, ал. 4 от КСО не съответстват на действителната фактическа обстановка.

На основание чл. 108, ал. 1, т. 3 от КСО от контролен орган на ТП на НОИ - С.-град на осигурителя „Еко про груп“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] са издадени Задължителни предписания № ЗД- 1-21-00966891/22.07.2021 г. за заличаване на неоснователно подадените данни по чл. 5, ал. 4 от КСО за периода от 2018 г. до 2021 г. за четири лица, вкл. данните за Д. П. С., за периода от 01.01.2019 г. до 31.05.2021 г.

С оглед на постановения административен акт за заличаване на данните в Р., длъжностното лице по изплащане на обезщетенията и помощите, което действа в условията на обвързана компетентност, като се е съобразило с обстоятелството, че Д. С. не е била осигурено лице по правоотношението си с „Еко про груп“ ЕООД обосновано е приело, че тя няма право на претендираното обезщетение по чл.50, ал.1 от КСО, тъй като не отговаря на изискванията на чл. 48а от КСО, което обосновава прилагането на разпоредбата на чл. 40, ал. 3 от КСО за издаване на оспореното разпореждане за отказ за изплащане на парично обезщетение.

С Разпореждане № 0-21-999-00-000153797/03.08.2021 г. на ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите, е отказано изплащане на парично обезщетение по представено от осигурителя „Еко про груп“ ЕООД с ЕИК[ЕИК] удостоверение по Приложение № 10 от Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване (НПОПДОО), за изплащане на

парично обезщетение за бременност и раждане за остатъка до 410 календарни дни по чл. 50, ал. 1 и ал. 5 от КСО, тъй като след извършена проверка по разходите на ДОО от контролните органи на ТП на НОИ - С.- град е установено, че лицето не е било осигурено лице по това правоотношение, потвърдено с Решение № 1040-21-316/21.04.2022 г. на Директора на Териториално поделение на НОИ - С. град. Административен съд София – град, III отделение, 62 - ри състав след преценка на събраните по делото доказателства поотделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

Жалбата е подадена от лице по чл. 147, ал. 1 от АПК, за което оспореният административен акт създава задължения, при спазване на срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, във вр. с чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащо на съдебен контрол на основание чл. 118, ал. 1 от КСО решение на Директора на ТП на НОИ–С. град, поради което е процесуално допустима.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган. При издаването му е спазена предвидената в закона форма, съобразно изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК. Потвърденото разпореждане е издадено от ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ –С. град, издадено въз основа на извършения последващ контрол по разходите по ДОО. Обжалвано е по административен ред и в резултат на проведено производство по чл. 117, ал. 2, т. 2 от КСО е постановено и оспореното решение. В него са посочени последователно извършените действия, изложени са фактически и правни изводи. Формулиран е ясен диспозитив. Съдържа информация за реда, срока и органа, пред който подлежи на обжалване. В мотивите на акта се съдържат фактическите и правни основания за постановяването му, а в разпоредителната част волеизявлението на органа. В производството по административен контрол за законосъобразност не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, представляващи основание за отмяната му. Въз основа на изложеното не се откриват отменителни основания по чл. 146, т. 1, т. 2 и т. 3 от АПК.

Относно спазване на материалноправните разпоредби и целта на закона:

Съгласно чл. 114, ал. 2, т. 2 от КСО добросъвестно получените суми за осигурителни плащания не подлежат на възстановяване от осигурените лица с изключение на следните случаи, в които възстановяването на сумите е без лихва до изтичането на срока за доброволно изпълнение, а именно: когато след изплащането им са представени нови документи или данни, които имат значение за определяне на правото, размера и срока на изплащане.

Съгласно разпоредбата на чл. 40, ал. 1 от КСО осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение вместо възнаграждение за времето на отпуск поради временна неработоспособност и при трудоустрояване, ако имат най-малко 6 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск.

Отпускането и изчисляването на паричните обезщетения за временна неработоспособност, трудоустрояване, бременност и раждане и за отглеждане на малко дете и помощите от държавното обществено осигуряване се извършват въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО и чл. 33, ал. 5, т. 12 от КСО, регистрите на НАП, както и на данните, декларирани от осигурителя в подадените удостоверения-приложение № 9 към всеки от болничните листове, относно осигурителния статус на лицето към настъпване на осигурителния риск, при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет (чл. 54к от КСО) - Наредбата за

паричните обезщетение и помощи от ДОО (НПОПДОО).

Съгласно чл. 50, ал. 1 КСО осигурената за общо заболяване и майчинство майка има право на парично обезщетение при бременност и раждане за срок от 410 дни, от които 45 дни преди раждането.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО, осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ.

Легална дефиниция за понятието "осигурено лице" е дадена в § 1, ал. 1, т. 3 от КСО (бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.), според която "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1 и за което са внесени или дължими осигурителни вноски; осигуряването на лицето, което е започнало трудова дейност съгласно чл. 10, продължава и през периодите по чл. 9, ал. 2, т. 1-3 и 5 от КСО. Съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ.

Върховният административен съд многократно е постановявал, че от съдържанието на цитираното определение за осигурено лице следва, че едно от условията, на които е необходимо да отговаря лицето, за да се счита за осигурено, е да извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 от КСО (в този смисъл са решение № 314/2016 г. по а. д. № 3171/2015 г. на ВАС, решение № 211/2016 г. по а. д. № 3681/2015 г. на ВАС, решение № 292/11.01.2017 г. по а. д. № 14312/2015 г. на ВАС, решение № 220/2014 г. по а. д. № 12497/2013 г. на ВАС и други). Следователно наличието на трудов договор само по себе си не е достатъчно, за да възникне осигурително правоотношение с произтичащите от него права на обезщетение, тъй като липсва идентичност между трудовото и осигурителното правоотношение. Наличието на трудово правоотношение обикновено води до възникване на осигурително правоотношение, но не винаги. Изискването на законовата разпоредба на КСО, съдържаща определението за "осигурено лице", е лицето да упражнява трудова дейност. Следователно освен, че лицето трябва да има сключен трудов договор и валидно възникнало трудово правоотношение, но и реално да осъществява трудова дейност в рамките на това правоотношение. В този смисъл е напр. и решение № 4901 от 27.04.2020 г. на ВАС по адм. д. № 6817/2019 г.

Доказателствената тежест за установяване на реално положение труд е на самото лице /така Решение № 2524 от 18.02.2020 г. на ВАС по адм. д. № 12220/2019 г./.

По делото не се спори, че на Д. П. С. е отказано изплащане на парично обезщетение за бременност и раждане за остатъка до 410 календарни дни. Дружеството „Еко про груп“ ЕООД подава данни по реда на чл.5, ал.4, т.1

от КСО за Д. П. С.. Установено е и че за дружеството „Еко про груп“ ЕООД няма данни за подавани ГДД по чл. 92 от Закона за корпоративното и подоходно облагане (ЗКПО), както и не са подавани Годишни финансови отчети, липсва фискално устройство и регистриран търговски обект. От изложеното се установява липсата на извършване на търговска дейност, което обуславя липсата на нужда от наемане на лица на трудов договор.

Последващият контрол по разходите на ДОО по реда на чл.108 от КСО касае спазването от осигурителите на нормативните актове по ДОО във връзка с дейността, възложена на НОИ, включително коректността на подаваните от осигурителя данни в Регистъра на осигурените лица, въз основа на които се отпускат и изчисляват паричните обезщетения. Всички документи във връзка с извършване на дейност от осигурителя, възникването на трудово правоотношение, респ. на осигурително правоотношение, начисляване и изплащане на трудови възнаграждения, подаване на данни по чл.5, ал.4 от КСО, следва да се съхраняват от осигурителя в качеството му на такъв и във връзка с извършването на проверки от компетентните органи на НАП, НОИ и ИА ГИТ с оглед възложените им от закона правомощия. Работниците и служителите, назначени по трудов договор не разполагат с документите, от които да се установи цялостната дейност на осигурителя по отношение на упражняваната търговска/стопанска дейност и осъществяването на общественото осигуряване на назначените по трудов договор лица. В тази връзка, при извършване на проверка по разходите на ДОО на осигурителя, страна в производството е само проверявания осигурител, и само той може да бъде адресат на административния акт (задължителни предписания), издаден в резултат на проверката по разходите на ДОО, а жалбоподателят не е страна в производството по чл.108, ал.1, т.1 от КСО и за контролния орган не е било налице задължение да го уведоми и да изиска представяне на обяснения и доказателства. Именно в тази връзка и при изпълнение на предоставената им законова възможност, контролните органи на НОИ са извършили и последващ контрол относно изплатените парични обезщетения, при които са установени нови факти и обстоятелства относно осигурителя „Еко про груп“ ЕООД, които са от съществено значение за правото на паричното обезщетение за временна неработоспособност на С..

Установените по делото фактически положения водят до несъмнен извод за липсата на осъществяване на търговска дейност от дружеството-работодател, от което следва, че няма как Д. С. реално да е упражнявала трудова дейност, респективно за нея не са били дължими

осигурителни вноски, които условия са сред основните елементи от фактически състав за определяне на правото на парично обезщетение по чл. 40, ал. 1 от КСО.

Жалбоподателката чрез процесуалните си представители не е успяла да обори тези изводи, като по делото не са ангажирани доказателства от нейна страна. По отношение на представените по делото трудов, договор, уведомление и трудова книжка, С. в писмена молба, чрез адв. Д. (л. 109 по делото) се е отказала от установяване на автентичността им по чл. 193 от ГПК, като е заявила, че няма да се ползва от представените документи, предвид на което съдът следва да ги изключи от доказателствения материал по делото .

Изложеното дотук налага извод за законосъобразност на издаденото Разпореждане № О-21-999-00-000153797/03.08.2021 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО, с което е отказано да се изплати парично обезщетение.

При този изход от спора ответната страна има право на разноски. Същите са поискани своевременно от участвалия по делото процесуален представител. На основание чл. 143, ал. 4 от АПК в полза на ответника следва да се присъдят съдебни разноски за юрисконсултско възнаграждение. Същите се определят по реда на чл. 24 от Наредбата за правна помощ и се присъждат в размер на 100 лв.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София град, Трето отделение, 62 - ри състав

РЕШИ :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. П. С., чрез адв. М. Ел-Т. - САК, срещу Решение № 1040-21-316/21.04.2022 г. на Директора на Териториално поделение (ТП) на НОИ - С. град, с което е отхвърлена жалба с вх. № 1012-21-501 от 25.03.2022 г., срещу Разпореждане № О-21-999-00-000153797/03.08.2021 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО.

ОСЪЖДА Д. П. С. да заплати на Териториално поделение НОИ–С. град съдебни разноски в размер на 100 (сто) лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 14– дневен срок от получаването му пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ: